

Звіт
про наукову роботу
кафедри іноземних мов для природничих факультетів
за 2019 р.

1. **Кафедральна тема:** назва, науковий керівник (наукова ступінь, звання, посада), термін виконання, кількість виконавців.

Назва науково-дослідної роботи факультету іноземних мов: *«Актуальні проблеми іноземної філології, перекладознавства та методики викладання германських і романських мов».*

Комплексна наукова тема кафедри на 2016-2020 р.: *Лінгво-прагматичні аспекти функціонування лексичних одиниць в германських мовах.*

Зміст 4-го етапу (у 2019 р.): *«Функціональні особливості різнорівневих мовних одиниць».*

Науковий керівник – д.ф.н., професор *Кушнерик Володимир Іванович.*

Термін виконання – *2016-2020 рр.*

Державний реєстраційний номер – *0116U001434*

Кількість виконавців у 2019 році – 18 викладачів кафедри: 9 к.ф.н., з них 5 доцентів, 1 к.п.н., 13 асистентів, 2 здобувачі наукового ступеня доктора наук, 1 докторант та 6 асистентів без наукового ступеня.

Наукові результати отримані при виконанні теми у звітному році.

Поглиблений аналіз функціональних особливостей різнорівневих мовних одиниць англійської та німецької мов є метою четвертого етапу роботи над науково-дослідною темою кафедри іноземних мов для природничих факультетів. Для досягнення мети дослідження викладачі кафедри зробили суттєвий внесок у розвиток германського мовознавства та лінгвістики, працювали за темами своїх дисертацій і друкували результати наукових розвідок. Зокрема, успішно захистила дисертацію і отримала ступінь кандидата філологічних наук аспірант **Коропецька О. І.**

Здобувач наукового ступеня доктора наук кафедри германського, загального та порівняльного мовознавства доцент **Манютіна О.І.** продовжує досліджувати основні мовленнєві преференції британської масової культури в англomовному дискурсі, проводиться теоретична розвідка маргінальних галузей мовознавства, напрямів сучасних соціолінгвістичних досліджень. Вивчається проблема соціальної диференціації мови, форми її існування, варіанти та форми міксації мови, досліджується поняття мовної норми, на матеріалі дискурсу американського варіанту англійської мови аналізується її диференціація в писемній і усній формах. Матеріали доповіді **Манютіної О. І.** «Концептуальний аспект визначення основних засад щодо розвитку англійської мови у ЗВО» на X Міжнародній науково-методичній конференції «Лінгвістична підготовка студентів нефілологічних спеціальностей вищих навчальних закладів у контексті Болонського процесу та Загальноєвропейських Рекомендацій з вивчення, викладання та оцінювання мов» прийнято до друку до Одеської національної академії зв'язку ім. О.С. Попова, м. Одеса (Україна) 3-4 жовтня 2019 року.

Доцент **Манютіна О.І.** виступила 10 травня 2019 р. на пленарному засіданні XII Міжнародної наукової конференції, присвяченої 65-річчю факультету іноземних мов Чернівецького національного університету імені Ю. Федьковича «Актуальні проблеми романо-германської філології» із доповіддю «Визначення концептуальних засад інтернаціоналізації університету та стратегії щодо розвитку англійської мови у сфері вищої освіти».

Різномірні одиниці мови у різножанровому дискурсі германської мовної картини світу вивчаються і з врахуванням їх теоретичної та практичної значущості в аспекті лексичної семантики. Так, доцент **Баланюк С.С.** продовжила роботу над описом семантики прикметників зі значенням «особливий» в англійській мові. Проаналізовано та узагальнено реалізацію абсолютної оцінки прикметниками зі значенням «особливий» в англійській мові.

Досвід науково-методичної роботи над виконанням завдань кафедральної теми активно висвітлює у своїх працях асистент **Бортник С.Б.** За останній рік вийшла з друку 1 публікація та 1 – прийнята до друку (обидві статті у виданнях, що входять до наукометричної бази даних Index Copernicus). Науковцем аналізуються питання успішного навчання студентів іноземній мові та мовної сертифікація як одного зі складників імплементації білінгвальної освіти та ЕМІ у вищій школі.

Здобувач наукового ступеня доктора наук, доцент **Венкель Т. В.** постійно публікується у світових рейтингових виданнях, представляючи праці з аналізу науково-технічної термінології сучасної англійської мови. Цього року вона подала до друку 3 публікації у співавторстві із колегами з університету Коньянг, Корея.

Науково-методичний ракурс дослідження питання навчання німецької як іноземної мови в університеті доцент **Гіков Л. В.** представив у двох публікаціях у виданнях із бази даних Index Copernicus.

Асистент **Боцвінок Л.М.** продовжує роботу над дисертацією і поглиблено аналізує особливості австралійського варіанту англійської мови у порівнянні з британським з подальшою публікацією результатів дослідження.

Асистент, кфн. **Маковічук Л. В.** розглядала [концептуальне поле «FRAU» в контексті вивчення мовної ментальності](#) та опублікувала статтю, де розглядає гендерні особливості мовних та мовленнєвих явищ у німецькій мові.

Властиві синтактико-стилістичні маркери німецького постмодерністського тексту детально описано асистентом, кфн. **Паров'яком І. І.** із публікацією матеріалів у науковому журналі.

Асистент кафедри, кфн. **Тоненчук Т.В.** продовжує висвітлювати особливості та закономірності функціонування англомовних фразеологічних одиниць із компонентом соматизмом та опублікувала 2 статті за результатами розвідок (одна з них – у виданні, що входить до науково-метричної бази даних Index Copernicus).

Загалом усі викладачі кафедри продовжують активно працювати для розкриття науково-дослідної теми і досягнення її мети. Видано низку наукових праць, чотири з яких входять до наукометричної бази Copernicus.

3. **Досягнення провідних наукових шкіл за звітний рік.**

Викладачі кафедри впроваджують сучасні освітні технології, що враховують особливості практичної підготовки до фахового спілкування іноземною мовою, що безумовно сприятиме розширенню можливостей працевлаштування майбутніх фахівців. Проводиться активна робота з розробки та удосконалення навчально-методичних комплексів з різних дисциплін, розробляються НМКЗД для нових магістерських програм. Зокрема у 2019 році було оновлено, а за деякими спеціальностями створено нові програми з вивчення іноземних мов. Опрацьовуються методи, прийоми і засоби, які відповідають сучасним соціальним, фаховим та інтелектуальним особливостям тих, хто навчається на природничих спеціальностях.

Реалізація можливостей професійного розвитку викладачів англійської та німецької мов за професійним спрямуванням та фахових дисциплін іноземною мовою відбувається за рахунок участі у семінарах, тренінгах, школах з підвищення професійної майстерності.

Планується і в подальшому активно співпрацювати з кафедрами іноземних мов ВНЗ України з метою удосконалення практичних навичок викладання фахової іноземної мови, підвищення рівня кваліфікації НПП, впровадження набутих знань на практиці і збагачення кафедральної бібліотеки науково-методичною літературою з провідних методик.

4. **Перелік (вказати конкретні назви) захищених дисертацій співробітниками і аспірантами –** 1.

Аспірант КІМдПФ **Коропецька О. І.** успішно захистила дисертацію «Сучасний британський парентальний дискурс: когнітивно-семантичний аспект». Захист відбувся 19 квітня 2019 р. на засіданні спеціалізованої вченої ради Д76.051.07 Чернівецького національного університету імені Ю. Федьковича.

5. **Міжнародне наукове та науково-технічне співробітництво**

Викладачі КІМдПФ активно залучаються до виконання завдань науково-дослідної тематики кафедр та інститутів ЧНУ, співпрацюють із фахівцями та студентами різних факультетів. Зокрема, цього року доцент **Венкель Т. В.** подала до друку з публікації у співавторстві із колегами з університету Коньянг, Корея присвячені характеристикам спотворень в електро-голографічному зображенні. Асистент кафедри **Боцвінок Л. М.** впродовж 2018-2019р. є відповідальним за співпрацю нашого університету з трьома університетами Китаю.

Продовжується активна співпраця кафедри іноземних мов для природничих факультетів з *Британською Радою в Україні* у рамках проекту «Англійська мова для університетів». Так, у 2018-2019 р. кафедра КІМдПФ та завідувачка кафедри доцент **Манютіна О. І.**, зокрема, приймали активну участь у підготовці і проведенні досліджень для презентації результатів проекту Британської Ради «Англійська мова для університетів», ініційованого і підтриманого Міністерством освіти і науки України у 2014 році.

Доцент **Манютіна О. І.** увійшла до складу групи 23 представників ЗВІ України та МОНУ, яка була створена за Наказом МОНУ № 597 від 26.04.2019 р. для визначення концептуальних засад державної політики щодо розвитку англійської мови у сфері вищої освіти, а 10 травня та з 27 по 30 травня взяла участь у засіданнях робочої групи, у результаті роботи якої створено проект документу «Концептуальні засади державної політики щодо розвитку англійської мови у сфері вищої освіти», затверджений на колегії МОНУ.

Наприкінці липня 2019 р. документ оприлюднений, готуються громадські слухання, остаточний варіант заплановано оприлюднити в листопаді 2019 р. Документ є результатом багаторічної роботи, зокрема, і нашого університету у проекті «Англійська мова для університетів». Завдяки й участі нашої кафедри здійснено аналіз стану викладання англійської мови в Україні, оцінка перспектив її розвитку, практично всі аспекти вивчення, викладання та використання англійської мови, визначені в роботах провідних фахівців Європейських університетів Рода Болайто, Ричарда Уеста, Саймона Борга. Робоча група факультету іноземних мов обговорила «Концептуальні засади», представлений план дій, для розробки «Концепції вивчення іноземних мов в ЧНУ» запропоновано кілька основних пунктів.

11 червня 2019 року на пленарному засіданні «Англійська мова як інструмент модернізації вищої освіти та Європейської інтеграції України» доц. **Манютіна О. І.** виступала модератором на Міжнародній конференції «Розбудова системи забезпечення якості вищої освіти в Україні», яка проходила в м. Київ (організатори – МОНУ, НАЗЯВО, Спілка ректорів ВНЗ України, Національний Еразмус+ офіс в Україні, Британська Рада в Україні, Інститут вищої освіти Національної академії педагогічних наук України, КНТЕУ) та отримала безпосередню схвальну реакцію представників ЗВІ України).

Британська Рада в Україні проводить активну роботу в рамках освітніх програм і проектів, зокрема підтримує впровадження державної політики щодо розвитку англійської мови у сфері вищої освіти. З метою обміну досвідом та обговорення ролі англійської мови у вищій освіті завідувачка кафедри іноземних мов для природничих факультетів доцент **Манютіна О. І.** мала велику честь взяти участь у Міжнародній конференції програми «Higher Education for Employability», а саме у роботі конференції «Роль англійської мови у вищій освіті та її вплив на можливості працевлаштування випускників» у складі української делегації від України 16-17 жовтня у м. Ташкент (Узбекистан).

Також доцент **Манютіна О. І.** взяла участь у проекті Британської ради в Україні та IATEFL Ukraine «Сприяння розвитку регіональних англомовних професійних спільнот в Україні», а 24 – 26 жовтня 2019 – в установчому тренінгу для фасилітаторів регіональних освітніх хабів у м. Дніпро.

Стажування науковців кафедри:

Доцент **Венкель Т. В.** пройшла стажування в університеті Коньянг (Konyang) (м. Нонсан, Республіка Корея).

Асистент кафедри **Боцвінок Л. М.** брав участь у лютому 2018 р. в зимовій школі Британської ради та отримав сертифікат.

Асистент **Козубська С. В.** відвідала тренінг 35-hour Teacher Development Summer School від Британської Ради, м. Ірпінь 1-7 липня 2018 р. та тренінг Cambridge November Tour 2018 Developing Life Skills in the English Language Classroom Tips and Tricks in Preparing for Young Learners Exams, Чернівці, 7.11.2018 р. з отриманням відповідних сертифікатів.

К.ф.н. **Тоненчук Т.В.**, асистенти **Козубська С. В.** та **Мудра О. В.** пройшли стажування як учасники Третього Кампусу програми «Розвиток викладання та навчання на основі компетентностей; командна робота» від ГО «ВИЩЕ» у партнерстві з Британською Радою в Україні, Pearson, МОН України з 16 по 19 жовтня 2019 з отриманням сертифікатів.

Асистент, кфн. **Маковічук Л. В.** взяла участь в роботі мовної школи, що проводилась на базі Сучавського університету Штефана чел Маре (27-30 травня 2019 р.).

Асистент **Плегуца А.А.** також підвищувала педагогічну майстерність, пройшовши стажування (підвищення кваліфікації) з 12.10.2018 по 12.11.2018 р. у Чернівецькому торгівельно-економічному інституті КНТУ на кафедрі соціально-гуманітарних наук та права, метою якого було ознайомлення з новітніми методами викладання іноземних мов.

Викладачі кафедри (доценти **Венкель Т. В.**, **Гіков Л. В.**, асистенти **Козубська С. В.**, **Бортник С. Б.**, **Коваленко О. О.**, **Боцвінок Л. М.**, **Шенько М. М.**) взяли участь у тренінгу від Cambridge Assessment Club «B2 First Exam Preparation», який відбувся 14.11.2019 р., а доцент **Манюгіна О. І.** виступила на заході із доповіддю «Starting up a successful regional learning hub for educational institutions».

6. Конференції, семінари

На кафедрі організовано регулярну роботу кількох видів семінарів. В ході кафедрального **методичного семінару** «Сучасні методи викладання іноземної мови за професійним спрямуванням» під керівництвом доцента **Лопатюка В.О.** постійно обговорюється стан викладання іноземних мов на факультетах та в інститутах ЧНУ, проводиться наукова розвідка методики удосконалення викладання англійської та німецької мови. До прикладу, асистент **Бортник С.Б.** підготувала доповідь «Імплементация ЕМІ в навчальний процес в Україні» на методичному семінарі кафедри 25.10. 2019 р., а асистент **Плегуца А. А.** виступила 16.01.2019 р. із доповіддю: «Традиційні та інноваційні методики викладання іноземних мов для студентів природничих, інженерно-технічних та точних наук». Асистент **Тоненчук Т.В.** представила доповідь на кафедральному методичному семінарі на тему «Ghost Observation» (12.04.2019 р.).

Усі викладачі активно залучені також до роботи **наукового семінару** з питань основних дослідницьких тенденцій у германському мовознавстві: семантики, фоносемантики та когнітивістики під керівництвом доц. **Баланюк С.С.** Засідання проходять за попередньо затвердженим графіком. Одним із виступів науковців було ознайомлення доцентом **Баланюк С. С.** та асистентом **Вакарюком Р. В.** викладачів кафедри із сучасними вимогами до публікації результатів наукових досліджень

(25.10.2019 р.).3 жовтня 2019 р. доцент **Гіков Л. В.** брав участь у лекції «Політика безпеки Швейцарії».

Викладачі кафедри є активними учасниками проведення різних конференцій та семінарів організованих на базі університету як учасники, організатори та перекладачі. Так, доцент **Венкель Т. В.** була членом організаційного комітету міжнародної наукової конференції «Кореляційна оптика 2019», що проходила 16-19 вересня 2019 р. на базі нашого університету та представила доповідь із друком у збірнику матеріалів конференції. Асистент **Козубська С. В.** – співорганізатором Третього Кампусу тренінгу “Командна робота” від ГО “ВИЩЕ” у партнерстві з Британською Радою в Україні, Pearson, МОН України з 16 по 19 жовтня 2019.

Доцент **Баланюк С. С.** виступила керівником секції №1 «Семантичні дослідження в мові» на XII Міжнародній науковій конференції «Актуальні питання романо-германської філології», присвяченій 65-річчю факультету іноземних мов Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича 10 травня 2019 року та представила доповідь на тему «Семантичні властивості прикметників зі значенням «особливий» у сучасній англійській мові».

Асистент **Козубська С. В.** здійснювала усний переклад в межах Круглого столу – офіційної зустрічі наукової делегації з Університету Сучави та викладачів Інституту Фізико-технічних наук 13.11.2019 р. Також ас. **Козубська С. В.** забезпечувала переклад на відкритті виставки “Чернівецькі сторінки творчості Аппельфельда та Семель”, яка відбувалось у Блакитній Залі ЧНУ імені Ю. Федьковича 20.09.2019 р.

Викладачі кафедри постійно беруть участь у вебінарах присвячених як науково-методичним аспектам дослідження, вивчення та викладання мовних і мовленнєвих явищ та їх лінгвокультурних особливостей, так і питанням методики викладання дисциплін.

7. **Інтелектуальна власність**

За звітний період науково-дослідна робота викладачів кафедри відображена у 10 публікаціях, з них 4 – у рейтингових виданнях, які входять до наукометричної бази Index Copernicus (ще 3 публікації прийнято до друку).

8. **Матеріали для реклами досягнень підрозділу**

9. **Відомості про науково-дослідну роботу та інноваційну діяльність студентів, молодих учених:**

Асистент кафедри, кфн. **Тоненчук Т. В.** організувала англійськомовний клуб English Speaking Club для студентів природничих, інженерно-технічних та точних наук. В 2018-19р проведено 15 засідань клубу, на яких студенти природничих спеціальностей (15 учасників) мали змогу удосконалювати навички усного мовлення, ведення дискусії, роботи в команді англійською мовою.

На базі кафедри іноземних мов для природничих факультетів щорічно проводиться I етап Всеукраїнської студентської Олімпіади на кращі знання з англійської та німецької мови. Цього року вона відбулася 12.11.2019 (німецька мова) та 19 листопада 2019 р. (з англійської мови). До організації

проведення олімпіади залучаються викладачі кафедри на чолі з ас. **Козубською С. В.** та ас. **Шенько М. М.** Зазвичай, щонайменше 1 студент-переможець бере участь у II етапі Всеукраїнської студентської Олімпіади, яка проходить у різних університетах України.

Викладачі кафедри беруть активну участь у спортивних змаганнях, які проводяться в університеті. Асистенти кафедри **Боцвінок Л. М., Паров'як І. І.** були учасниками волейбольного турніру пам'яті В. П. Чабаненка у грудні 2018 р., футбольних змагань. Асистент **Боцвінок Л. М.** виступив організатором поїздки футбольної команди університету до м. Краків у травні 2018 року.